Parlament Europejski
2014-2019

Dokument z posiedzenia

B8-0321/2016

2.3.2016

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

złożony zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Erytrei
(2016/2568(RSP))

Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao, Isabella Adinolfi, Rolandas Paksas
w imieniu grupy EFDD

B8-0321/2016

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Erytrei (2016/2568(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając sprawozdanie końcowe Grupy Monitorującej ds. Erytrei i zawarte w nim wnioski,

– uwzględniając odpowiednie rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym rezolucje 751 (1992), 1907 (2009), 2182 (2014) i 2244 (2015),

– uwzględniając decyzję Rady 2010/127/WPZiB z dnia 1 marca 2010 r. i rozporządzenie Rady (UE) nr 667/2010, zmienione w 2010 r. decyzją Rady 2010/414/WPZiB,

– uwzględniając dalsze środki ograniczające UE skierowane przeciwko Erytrei, określone w decyzji Rady 2012/632/WPZiB oraz rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 942/2012,

– uwzględniając powołanie przez Radę Praw Człowieka komisji śledczej ds. praw człowieka w Erytrei na mocy rezolucji 26/24 z dnia 27 czerwca 2014 r.

– uwzględniając Konwencję o prawach dziecka oraz protokoły fakultatywne do niej,

– uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,

– uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,

– uwzględniając Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,

– uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,

– uwzględniając Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania,

– uwzględniając inicjatywę w sprawie szlaku migracyjnego Róg Afryki–UE, znaną także jako proces chartumski,

– uwzględniając kryzysowy fundusz powierniczy na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce,

– uwzględniając konkluzje Rady w sprawie regionalnego planu działania na rzecz Rogu Afryki na lata 2015–2020,

– uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że Erytrea jest jednym z najbiedniejszych i najbardziej zamkniętych państw Afryki oraz że posiada system monopartyjny, w którym jedyną działającą zgodnie z prawem partią polityczną jest Ludowy Front na rzecz Demokracji i

Sprawiedliwości; mając na uwadze, że prezydent piastuje swoje stanowisko od momentu uzyskania przez państwo niepodległości w 1993 r.; mając na uwadze, że konstytucja nigdy nie została wdrożona, a w państwie nigdy nie przeprowadzono wyborów krajowych; mając na uwadze, że Zgromadzenie Narodowe od 2002 r. nie jest zwoływane, a prawo jest przyjmowane w drodze rozporządzeń rządu;

B. mając na uwadze, że Erytrea, państwo zamieszkiwane przez sześć milionów ludzi, jest jednym z „najszybciej wyludniających się krajów", z liczbą uchodźców wynoszącą prawie pół miliona; mając na uwadze, że 5 000 Erytrejczyków opuszcza kraj każdego miesiąca, szukając przede wszystkim schronienia w sąsiedniej Etiopii i Sudanie, ale podejmując także niebezpieczne próby przedostania się do UE; mając na uwadze, że Erytrejczycy stanowią trzecią największą grupę uchodźców próbujących dotrzeć do Europy,

C. mając na uwadze, że najczęściej podawaną przyczyną opuszczania kraju jest pobór do służby wojskowej; mając na uwadze, że ustawowy wymóg odbycia 18-miesięcznej służby wojskowej lub cywilnej został w 2002 r. rozszerzony, oznaczając w praktyce służbę bezterminową; mając na uwadze, że komisja śledcza ONZ ds. praw człowieka w Erytrei odkryła, że służba wojskowa często wiąże się z „arbitralnymi zatrzymaniami, torturami, torturami seksualnymi, pracą przymusową, brakiem urlopu i […] absurdalną płacą" i nazywa ją „instytucją, w której praktyki podobne do niewolnictwa są na porządku dziennym"; mając na uwadze, że poborowi obejmują chłopców i dziewczęta nawet w wieku 16 lat oraz osoby starsze, a także że służba wojskowa często jest tożsama z pracą przymusową;

D. mając na uwadze, że służba wojskowa może trwać przez dziesięciolecia oraz znane są przypadki jednoczesnego poboru do służby kilku członków rodziny i rozdzielenia ich pod względem geograficznym; mając na uwadze, że osoby, które wezmą urlop bez pozwolenia, podlegają karze pozbawienia wolności, a jeśli nie można ich odnaleźć, do więzienia trafiają zamiast nich członkowie ich rodzin; mając na uwadze, że miesięczne wynagrodzenie podstawowe za służbę wynosi 43-48 USD przed potrąceniem, co stanowi kwotę niewystarczającą na zaspokojenie podstawowych potrzeb osobistych; mając na uwadze, że w Erytrei nie obowiązują przepisy w sprawie odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem;

E. mając na uwadze, że w Erytrei dochodziło i nadal dochodzi do systematycznego, powszechnego i rażącego naruszania praw człowieka z przyzwoleniem rządu, który stworzył i utrzymuje represyjny system w celu kontrolowania, uciszania i izolowania ludzi w kraju, pozbawiając ich podstawowych wolności; mając na uwadze, że na porządku dziennym są niesłuszne aresztowania i zatrzymania, tortury, zaginięcia ludzi lub egzekucje pozasądowe;

F. mają na uwadze, że rozpowszechnione systemy kontroli i dotkliwe konsekwencje zachowań postrzeganych jako dewiacyjne doprowadziły do stworzenia systemu autocenzury, w którym ludzie nie mogą wyrażać swoich uczuć, praktykować swojej religii lub korzystać z wolności zrzeszania się i zgromadzeń; mając na uwadze, że według Reporterów bez Granic prasa w Erytrei w 2015 r. charakteryzowała się najmniejszą wolnością na świecie;

G. mając na uwadze, że erytrejskie organy przetrzymują tysiące więźniów sumienia i

więźniów politycznych w tajnych więzieniach, bez przedstawienia oskarżeń lub przeprowadzenia procesu; mając na uwadze, że warunki przetrzymywania są niezmiernie ciężkie, jako że osoby aresztowane są często przetrzymywane w podziemnych celach lub kontenerach, a brak dostępu do wystarczającej ilości żywności i wody oraz opieki medycznej podczas przetrzymywania może doprowadzić do problemów zdrowotnych, w tym śmierci;

H. mając na uwadze, że rząd Erytrei przyjął niejednoznaczne stanowisko wobec odpływów ludności, po części dlatego, że czerpie z diaspory korzyści w formie podatku dochodowego od migrantów, podobno grożąc im odmową świadczenia usług konsularnych na ich rzecz lub członków ich rodzin; mając na uwadze, że w 2011 r. Rada Bezpieczeństwa ONZ wezwała Erytreę do zaprzestania stosowania wymuszeń, gróźb przemocy, oszustw i innych nielegalnych środków do ściągania tego podatku, który przyniósł państwu 73 mln USD w latach 2010–2013;

I. mając na uwadze, że państwa członkowskie UE coraz częściej odrzucają wnioski azylowe z Erytrei, twierdząc, że osoby przybywające do ich granic to osoby migrujące z przyczyn ekonomicznych; mając na uwadze, że istnieje ogólne ryzyko arbitralnego zatrzymania, tortur i innego niewłaściwego traktowania wobec każdej powracającej osoby ubiegającej się o azyl;

J. mając na uwadze, że rząd posiada rozległą sieć informatorów działających pod przymusem państwa kontrolującą ludność oraz że obywatele podejrzewani o zdradę są poddawani niesłusznym aresztowaniom, wymuszonym zaginięciom, egzekucjom pozasądowym i torturom; mając na uwadze, że istnieją niesprawiedliwe ograniczenia dotyczące przemieszczania się wewnątrz kraju i wolności słowa oraz że media krajowe są kontrolowane przez państwo;

K. mając na uwadze, że brak przejrzystości finansowej w państwie nadal tworzy gospodarkę nieformalną kontrolowaną przez Ludowy Front na rzecz Demokracji i Sprawiedliwości, obejmującą transakcje w twardej walucie w ramach niejasnej, nieprzejrzystej sieci przedsiębiorstw stanowiących własność państwa i zarządzanych przez urzędników rządowych wyższego szczebla; mając na uwadze, że jest to szczególny powód do zaniepokojenia, gdy organizacje międzynarodowe deklarują pomoc pieniężną na rzecz rządu;

L. mając na uwadze, że brak przejrzystości dotyczy także w dużym stopniu dochodów z górnictwa; mając na uwadze, że istnieją przypadki domniemanego stosowania pracy przymusowej i nieludzkiego traktowania oraz że płatności dokonywane przez międzynarodowe spółki na rzecz pracowników zapewnianych przez wykonawców rządowych przypuszczalnie nie są przeznaczane na wypłaty dla pracowników, ale kierowane do erytrejskiego wojska i rządu;

M. mając na uwadze, że w szczególności kanadyjska spółka Nevsun, która posiada 60% udziałów w kopalni miedzi i złota Bisha, przy czym pozostałe 40% należy do rządu, została oskarżona o dopuszczanie do stosowania pracy przymusowej podczas budowy kopalni, zarówno przez specjalną sprawozdawczynię ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Erytrei, jak i podczas sprawy sądowej w kanadyjskim sądzie; mając na uwadze, że spółka Nevsun zaprzeczyła zarzutom i odrzuciła ustalenia przedstawione przez ONZ;

N. mając na uwadze, że wszystkie sektory gospodarki opierają się na pracy przymusowej oraz że większość Erytrejczyków w pewnym momencie swojego życia będzie prawdopodobnie wykorzystana do takiej pracy;

O. mając na uwadze, że Rada Praw Człowieka w dniu 27 czerwca 2014 r. powołała komisję śledczą ds. praw człowieka w Erytrei w celu zbadania wszystkich domniemanych przypadków naruszeń praw człowieka w Erytrei; mając na uwadze, że komisja śledcza zaprezentowała swoje pierwsze sprawozdanie w dniu 23 czerwca 2015 r. oraz że Rada Praw Człowieka przedłużyła mandat komisji śledczej o jeden rok do czerwca 2016 r. i upoważniła ją do zbadania systematycznego, powszechnego i rażącego naruszania praw człowieka w celu zapewnienia pełnej odpowiedzialności, także w przypadkach, gdy naruszenia te mogą stanowić zbrodnie przeciwko ludzkości; mając na uwadze, że komisja śledcza zaprezentuje Radzie Praw Człowieka pisemne sprawozdanie zawierające ustalenia i zalecenia w czerwcu 2016 r.

P. mając na uwadze, że Grupa Monitorująca ds. Somalii i Erytrei, pomimo powtarzających się wniosków, nigdy nie otrzymała zezwolenia na odbycie wizyty w Erytrei w czasie obowiązywania swojego mandatu i nie uzyskała pełnej współpracy ze strony rządu, o co wnioskowano w rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ 2182 (2014); mając na uwadze, że Specjalnemu Sprawozdawcy ds. Sytuacji w zakresie Praw Człowieka w Erytrei, Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów oraz niezależnym organizacjom praw człowieka wielokrotnie odmawiano prawa wjazdu do Erytrei;

Q. mając na uwadze, że Rada Bezpieczeństwa ONZ nałożyła sankcje na Erytreę w 2009 r. za domniemane wspieranie al-Szabaab, islamskiej milicji w Somalii; mając na uwadze, że środki zastosowane przez ONZ obejmowały embargo na broń oraz zakaz podróżowania, a także zamrożenie aktywów określonych osób; mając na uwadze, że podczas przyjmowania rezolucji 2244 (2015) Rada Bezpieczeństwa ONZ podtrzymała w zeszłym roku embargo na broń wobec Erytrei, w świetle ciągłego wspierania przez państwo innych regionalnych grup zbrojnych, w tym nowo utworzonego frontu grup zbrojnych etiopskiej opozycji, Ruchu Demokratycznego Ludności Tigraj (TPDM) oraz przywódcy wojskowego grupy Ginbot Sebat;

R. mając na uwadze, że Erytrea nawiązała nowe strategiczne stosunki wojskowe z Arabią Saudyjską i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, umożliwiające arabskiej koalicji wykorzystanie erytrejskiego lądu, przestrzeni powietrznej i morza terytorialnego do prowadzenia kampanii wojskowej przeciwko ruchowi Huti w Jemenie; mając na uwadze, że Erytrea rzekomo otrzymała rekompensatę od tych dwóch państw, w tym pieniężną i w formie dostaw paliwa oraz że każda rekompensata przeznaczona bezpośrednio lub pośrednio na działania zagrażające pokojowi i bezpieczeństwu w regionie lub na rzecz erytrejskiego wojska stanowiłaby pogwałcenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ 1907 (2009);

S. mając na uwadze, że nadal odczuwane są napięcia wynikające z wojny na granicy z Etiopią, która miała miejsce w latach 1998–2000, i są one wykorzystywane jako usprawiedliwienie państwa policyjnego;

T. mając na uwadze, że w dniu 28 stycznia 2016 r. Erytrea i UE podpisały przełomowe porozumienie w sprawie przyszłej współpracy na rzecz rozwoju, promowania energii ze źródeł odnawialnych i dobrego rządzenia; mając na uwadze, że UE ogłosiła

przeznaczenie 200 mln EUR na długoterminowe wsparcie Erytrei w ramach 11. Europejskiego Funduszy Rozwoju (EFR), ze szczególnym uwzględnianiem energii i sprawowania rządów; mając na uwadze, że Erytrea może być beneficjentem działań w ramach kryzysowego funduszu powierniczego UE na rzecz Afryki oraz innych inicjatyw UE, w szczególności Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka;

1. wzywa UE i jej państwa członkowskie do nadawania priorytetu pełnemu poszanowaniu praw człowieka podczas każdej interakcji z rządem Erytrei, w szczególności w odniesieniu do zarządzania przepływami migracyjnymi;

2. jest przekonany, że przyczyną źródłową erytrejskiego kryzysu uchodźczego jest brak rządów prawa, demokracji i poszanowania praw człowieka oraz represje wobec obywateli, a także że niemożliwe będzie zatrzymanie kryzysu uchodźczego za pomocą innych środków, o ile nie zostaną wyeliminowane te przyczyny podstawowe; obawia się, że obecnie rząd Erytrei nie może być postrzegany jako wiarygodny partner UE;

3. wyraża swoje wątpliwości dotyczące decyzji w sprawie przyznania 200 mln EUR z EFR na projekty odnoszące się do energii i sprawowania rządów w Erytrei, biorąc pod uwagę tragiczną sytuację w kraju w obszarze praw człowieka; żywi niepokój, uwzględniając brak przejrzystości w zarządzaniu finansami w kraju, że te środki pieniężne mogłyby łatwo zostać przejęte przez rząd i wykorzystane do wspierania dalszych represji;

4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do powstrzymania się od wykorzystywania kryzysowego funduszu powierniczego UE na rzecz Afryki do celów innych niż poprawa sytuacji w dziedzinie praw człowieka i pomoc rozwojowa, podkreślając, że projekty finansowane z funduszu powierniczego muszą zapewniać poszanowanie praw podstawowych UE; podkreśla, że całość pomocy UE, która nie jest ukierunkowana na osiągnięcie celów humanitarnych, powinna być rygorystycznie uzależniona od prawdziwych postępów w państwie; wzywa Komisję do zawieszenia pomocy finansowej przeznaczonej dla rządu Erytrei oraz do wdrożenia mechanizmów monitorowania w celu zapewnienia, by wszelka pomoc skierowana do państwa nie została sprzeniewierzona przez rząd Erytrei ani wykorzystana na wspieranie represji lub innych działań opierających się na pracy przymusowej;

5. wzywa spółki prywatne i inne podmioty realizujące inwestycje lub prowadzące działalność w Erytrei do zachowania należytej staranności w obszarze praw człowieka, aby zagwarantować, że na żadnym etapie działań nie jest stosowana praca przymusowa oraz aby nie przekazywać środków pieniężnych ani nie udzielać wsparcia na rzecz projektów wykorzystujących pracę przymusową; wzywa organy Erytrei i spółki zagraniczne, aby pomogły wzmocnić zarządzanie w przemyśle wydobywczym, przestrzegając zasad określonych w Inicjatywie przejrzystości w branżach wydobywczych;

6. wzywa prezydenta i rząd Erytrei do wszczęcia reform w celu zapewnienia, by Erytrea wypełniła zobowiązania międzynarodowe i w zakresie praw człowieka poprzez między innymi wdrożenie konstytucji z 1997 r., dostosowanie praw i rozporządzeń krajowych do międzynarodowych standardów praw człowieka, umożliwienie swobodnego funkcjonowania niezależnym partiom politycznym i organizacjom społeczeństwa

obywatelskiego, ustanowienie niezależnego sądownictwa oraz przeprowadzenie długo oczekiwanych wolnych i uczciwych wyborów;

7. zauważa, że według Reporterów bez Granic prasa w Erytrei charakteryzuje się najmniejszą wolnością na świecie i jest to jedyne państwo Afryki Subsaharyjskiej nieposiadające ani jednego prywatnego środka masowego przekazu; wzywa do przyjęcia środków w celu umożliwienia działania niezależnym i wolnym mediom oraz ochrony dziennikarzy przed arbitralnymi ingerencjami;

8. wzywa organy do zapewnienia swobody przemieszczania się po kraju oraz do ułatwienia legalnego przepływu ludzi do i z kraju przez zniesienie obowiązku posiadania wizy wyjazdowej oraz traktowanie osób powracających zgodnie z normami międzynarodowymi;

9. ponagla rząd Erytrei do zniesienia bezterminowej służby wojskowej, która często jest tożsama z pracą przymusową i jako taka stanowi naruszenie prawa międzynarodowego oraz do demobilizacji wszystkich poborowych po zakończeniu 18-miesięcznego okresu aktywnej służby; wzywa rząd Erytrei do zapewnienia, by żadna osoba nie rozpoczynała szkolenia wojskowego przed osiągnięciem 18. roku życia oraz by nie były powoływane do służby osoby po przekroczeniu zwykłego wieku poborowego; wzywa ponadto rząd do zagwarantowania, by wszystkim poborowym zapewniano zakwaterowanie i warunki zgodne z międzynarodowymi prawami człowieka oraz by otrzymywali wynagrodzenie umożliwiające godne życie;

10. wzywa rząd do wprowadzenia przepisu w sprawie odmowy działania sprzecznego z własnym sumieniem w odniesieniu do służby wojskowej oraz do zapewnienia rozwiązań alternatywnych i możliwości odbycia służby cywilnej o charakterze innym niż karny i o długości porównywalnej z okresem trwania służby wojskowej;

11. wzywa organy do natychmiastowego zaprzestania nielegalnych praktyk polegających na arbitralnym zatrzymaniu bez przedstawienia oskarżeń lub przeprowadzenia procesu, zatrzymaniu bez prawa kontaktu oraz zatrzymaniu w nieoficjalnych ośrodkach detencyjnych, do natychmiastowego przekazania rodzinom osób aresztowanych informacji na temat ich miejsca pobytu i stanu zdrowia, a także do pełnego poszanowania praw osób aresztowanych; wzywa ponadto organy do powstrzymania się od zatrzymywania lub karania dezerterów po odbyciu 18-miesięcznej służby obowiązującej na mocy obwieszczenia w sprawie służby wojskowej; wzywa do natychmiastowego zwolnienia osób zatrzymanych z tego powodu;

12. wzywa organy Erytrei do zagwarantowania, by wszystkie osoby aresztowane traktowane były w sposób humanitarny oraz zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka, w tym poprzez zapewnienie im odpowiedniego schronienia, żywności, wody, urządzeń sanitarnych i dostępu do opieki medycznej oraz zagwarantowania, by nikt nie był poddawany torturom lub innemu okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu; wzywa organy do zagwarantowania, by wszystkie zarzuty dotyczące stosowania tortur lub innego niewłaściwego traktowania były natychmiast badane, a wszystkie odpowiednie osoby były pociągane do odpowiedzialności; wzywa organy do udostępnienia wszystkich więzień i innych miejsc przetrzymywania na potrzeby przeprowadzenia kontroli przez niezależne organy monitorujące;

13. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich więźniów sumienia oraz do wywiązania się przez Erytreę z zobowiązań do zgłaszania organom odpowiedzialnym za monitorowanie wdrażania międzynarodowych traktatów o prawach człowieka, których stroną jest Erytrea; wzywa rząd do umożliwienia wjazdu do kraju niezależnym ekspertom ONZ i Unii Afrykańskiej, w tym specjalnej sprawozdawczyni ONZ, a także do umożliwienia Komisji Śledczej do spraw Praw Człowieka w Erytrei pełnego wykonywania swojego mandatu oraz do współpracy z nią, w tym w odniesieniu do kwestii finansów publicznych; wzywa Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka do koordynowania działań z innymi międzynarodowymi organami monitorującymi oraz do przekazania oceny sytuacji w kraju Parlamentowi Europejskiemu;

14. wzywa rząd do natychmiastowego zaprzestania praktyk obejmujących wymuszone zaginięcia oraz wszelkie formy egzekucji pozasądowych, między innymi poprzez uchylenie zasady strzelania, aby zabić, obowiązującej na granicach oraz ustanowienie skutecznego mechanizmu określania miejsca pobytu osób, które zaginęły;

15. wzywa państwa członkowskie oceniające erytrejskie wnioski o udzielenie azylu o uznanie za naruszenie praw człowieka bezterminowej służby wojskowej praktykowanej w Erytrei, stanowiącej pracę przymusową, a zatem zakazanej na mocy prawa międzynarodowego, a także o uwzględnienie istnienia ogólnego ryzyka arbitralnego zatrzymania, tortur i innego niewłaściwego traktowania wobec każdej powracającej osoby ubiegającej się o azyl, a także do dalszego udzielania ochrony wszystkim osobom, które uciekły i nadal uciekają z Erytrei poprzez poszanowanie zasady *non-refoulement*;

16. wzywa rząd Erytrei do natychmiastowego wstrzymania wszelkiego wsparcia lub działań, np. wsparcia na rzecz ruchów rebelianckich w państwach sąsiadujących, które mogą zagrozić stabilności regionalnej, oraz do wstrzymania wsparcia na rzecz Arabii Saudyjskiej i Zjednoczonych Emiratów Arabskich, rzekomo w zamian za rekompensatę finansową, w ramach ich kampanii wojskowej w Jemenie; wzywa organy erytrejskie do rozprawienia się z handlem bronią i nieudzielania milczącej zgody na ten proceder, który narusza embargo na broń nałożone przez ONZ wobec tego państwa;

17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Parlamentowi Panafrykańskiemu, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP–UE, Unii Afrykańskiej oraz prezydentowi, parlamentowi i rządowi Erytrei.